ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഷട്പഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ ദശമസ്കന്ധേ ഷട്പഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
സത്രാജിതഃ സ്വതനയാം കൃഷ്ണായ കൃതകില്ബിഷഃ।
സ്യമന്തകേന മണിനാ സ്വയമുദ്യമ്യ ദത്തവാൻ ॥ **1** ॥

രാജോവാച
സത്രാജിതഃ കിമകരോദ് ബ്രഹ്മൻ കൃഷ്ണസ്യ കില്ബിഷം।
സ്യമന്തകഃ കുതസ്തസ്യ കസ്മാദ് ദത്താ സുതാ ഹരേഃ ॥ **2** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ആസീത് സത്രാജിതഃ സൂർയോ
ഭക്തസ്യ പരമഃ സഖാ।
പ്രീതസ്തസ്മൈ മണിം പ്രാദാത്
സൂർയസ്തുഷ്ടഃ സ്യമന്തകം ॥ **3** ॥

സ തം ബിഭ്രൻ മണിം കംഠേ ഭ്രാജമാനോ യഥാ രവിഃ।
പ്രവിഷ്ടോ ദ്വാരകാം രാജംസ്തേജസാ നോപലക്ഷിതഃ ॥ **4** ॥

തം വിലോക്യ ജനാ ദൂരാത്തേജസാ മുഷ്ടദൃഷ്ടയഃ।
ദീവ്യതേഽക്ഷൈർഭഗവതേ ശശംസുഃ സൂർയശങ്കിതാഃ ॥ **5** ॥

നാരായണ നമസ്തേഽസ്തു ശംഖചക്രഗദാധര।
ദാമോദരാരവിന്ദാക്ഷ ഗോവിന്ദ യദുനന്ദന ॥ **6** ॥

ഏഷ ആയാതി സവിതാ ത്വാം ദിദൃക്ഷുർജഗത്പതേ।
മുഷ്ണൻ ഗഭസ്തിചക്രേണ നൃണാം ചക്ഷൂംഷി തിഗ്മഗുഃ ॥ **7** ॥

നൻവൻവിച്ഛന്തി തേ മാർഗം ത്രിലോക്യാം വിബുധർഷഭാഃ।
ജ്ഞാത്വാദ്യ ഗൂഢം യദുഷു ദ്രഷ്ടും ത്വാം യാത്യജഃ പ്രഭോ ॥ **8** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
നിശമ്യ ബാലവചനം പ്രഹസ്യാംബുജലോചനഃ।
പ്രാഹ നാസൗ രവിർദേവഃ സത്രാജിൻമണിനാ ജ്വലൻ ॥ **9** ॥

സത്രാജിത് സ്വഗൃഹം ശ്രീമത് കൃതകൗതുകമംഗലം।
പ്രവിശ്യ ദേവസദനേ മണിം വിധ്രൈർന്യവേശയത് ॥ **10** ॥

ദിനേ ദിനേ സ്വർണഭാരാനഷ്ടൗ സ സൃജതി പ്രഭോ।
ദുർഭിക്ഷമാർയരിഷ്ടാനി സർപാധിവ്യാധയോഽശുഭാഃ।
ന സന്തി മായിനസ്തത്ര യത്രാസ്തേഽഭ്യർചിതോ മണിഃ ॥ **11** ॥

സ യാചിതോ മണിം ക്വാപി യദുരാജായ ശൗരിണാ।
നൈവാർഥകാമുകഃ പ്രാദാദ് യാച്ഞാഭംഗമതർകയൻ ॥ **12** ॥

തമേകദാ മണിം കംഠേ പ്രതിമുച്യ മഹാപ്രഭം।
പ്രസേനോ ഹയമാരുഹ്യ മൃഗയാം വ്യചരദ് വനേ ॥ **13** ॥

പ്രസേനം സഹയം ഹത്വാ മണിമാച്ഛിദ്യ കേസരീ।
ഗിരിം വിശഞ്ജാംബവതാ നിഹതോ മണിമിച്ഛതാ ॥ **14** ॥

സോഽപി ചക്രേ കുമാരസ്യ മണിം ക്രീഡനകം ബിലേ।
അപശ്യൻ ഭ്രാതരം ഭ്രാതാ സത്രാജിത് പർയതപ്യത ॥ **15** ॥

പ്രായഃ കൃഷ്ണേന നിഹതോ മണിഗ്രീവോ വനം ഗതഃ।
ഭ്രാതാ മമേതി തച്ഛ്രുത്വാ കർണേ കർണേഽജപഞ്ജനാഃ ॥ **16** ॥

ഭഗവാംസ്തദുപശ്രുത്യ ദുർയശോ ലിപ്തമാത്മനി।
മാർഷ്ടും പ്രസേനപദവീമൻവപദ്യത നാഗരൈഃ ॥ **17** ॥

ഹതം പ്രസേനമശ്വം ച വീക്ഷ്യ കേസരിണാ വനേ।
തം ചാദ്രിപൃഷ്ഠേ നിഹതമൃക്ഷേണ ദദൃശുർജനാഃ ॥ **18** ॥

ഋക്ഷരാജബിലം ഭീമമന്ധേന തമസാഽഽവൃതം।
ഏകോ വിവേശ ഭഗവാനവസ്ഥാപ്യ ബഹിഃ പ്രജാഃ ॥ **19** ॥

തത്ര ദൃഷ്ട്വാ മണിശ്രേഷ്ഠം ബാലക്രീഡനകം കൃതം।
ഹർതും കൃതമതിസ്തസ്മിന്നവതസ്ഥേഽർഭകാന്തികേ ॥ **20** ॥

തമപൂർവം നരം ദൃഷ്ട്വാ ധാത്രീ ചുക്രോശ ഭീതവത്।
തച്ഛ്രുത്വാഭ്യദ്രവത് ക്രുദ്ധോ ജാംബവാൻ ബലിനാം വരഃ ॥ **21** ॥

സ വൈ ഭഗവതാ തേന യുയുധേ സ്വാമിനാഽഽത്മനഃ।
പുരുഷം പ്രാകൃതം മത്വാ കുപിതോ നാനുഭാവവിത് ॥ **22** ॥

ദ്വന്ദ്വയുദ്ധം സുതുമുലമുഭയോർവിജിഗീഷതോഃ।
ആയുധാശ്മദ്രുമൈർദോർഭിഃ ക്രവ്യാർഥേ ശ്യേനയോരിവ ॥ **23** ॥

ആസീത്തദഷ്ടാവിംശാഹമിതരേതരമുഷ്ടിഭിഃ।
വജ്രനിഷ്പേഷപരുഷൈരവിശ്രമമഹർനിശം ॥ **24** ॥

കൃഷ്ണമുഷ്ടിവിനിഷ്പാതനിഷ്പിഷ്ടാംഗോരുബന്ധനഃ।
ക്ഷീണസത്ത്വഃ സ്വിന്നഗാത്രസ്തമാഹാതീവ വിസ്മിതഃ ॥ **25** ॥

ജാനേ ത്വാം സർവഭൂതാനാം പ്രാണ ഓജഃ സഹോ ബലം।
വിഷ്ണും പുരാണപുരുഷം പ്രഭവിഷ്ണുമധീശ്വരം ॥ **26** ॥

ത്വം ഹി വിശ്വസൃജാം സ്രഷ്ടാ സൃജ്യാനാമപി യച്ച സത്।
കാലഃ കലയതാമീശഃ പര ആത്മാ തഥാഽഽത്മനാം ॥ **27** ॥

യസ്യേഷദുത്കലിതരോഷകടാക്ഷമോക്ഷൈ -
ർവർത്മാദിശത് ക്ഷുഭിതനക്രതിമിംഗിലോഽബ്ധിഃ।
സേതുഃ കൃതഃ സ്വയശ ഉജ്ജ്വലിതാ ച ലങ്കാ
രക്ഷഃശിരാംസി ഭുവി പേതുരിഷുക്ഷതാനി ॥ **28** ॥

ഇതി വിജ്ഞാതവിജ്ഞാനമൃക്ഷരാജാനമച്യുതഃ।
വ്യാജഹാര മഹാരാജ ഭഗവാൻ ദേവകീസുതഃ ॥ **29** ॥

അഭിമൃശ്യാരവിന്ദാക്ഷഃ പാണിനാ ശങ്കരേണ തം।
കൃപയാ പരയാ ഭക്തം പ്രേമഗംഭീരയാ ഗിരാ ॥ **30** ॥

മണിഹേതോരിഹ പ്രാപ്താ വയമൃക്ഷപതേ ബിലം।
മിഥ്യാഭിശാപം പ്രമൃജന്നാത്മനോ മണിനാമുനാ ॥ **31** ॥

ഇത്യുക്തഃ സ്വാം ദുഹിതരം കന്യാം ജാംബവതീം മുദാ।
അർഹണാർഥം സ മണിനാ കൃഷ്ണായോപജഹാര ഹ ॥ **32** ॥

അദൃഷ്ട്വാ നിർഗമം ശൗരേഃ പ്രവിഷ്ടസ്യ ബിലം ജനാഃ।
പ്രതീക്ഷ്യ ദ്വാദശാഹാനി ദുഃഖിതാഃ സ്വപുരം യയുഃ ॥ **33** ॥

നിശമ്യ ദേവകീ ദേവീ
രുക്മിണ്യാനകദുന്ദുഭിഃ।
സുഹൃദോ ജ്ഞാതയോഽശോചൻ
ബിലാത് കൃഷ്ണമനിർഗതം ॥ **34** ॥

സത്രാജിതം ശപന്തസ്തേ ദുഃഖിതാ ദ്വാരകൗകസഃ।
ഉപതസ്ഥുർമഹാമായാം ദുർഗാം കൃഷ്ണോപലബ്ധയേ ॥ **35** ॥

തേഷാം തു ദേവ്യുപസ്ഥാനാത് പ്രത്യാദിഷ്ടാശിഷാ സ ച।
പ്രാദുർബഭൂവ സിദ്ധാർഥഃ സദാരോ ഹർഷയൻ ഹരിഃ ॥ **36** ॥

ഉപലഭ്യ ഹൃഷീകേശം മൃതം പുനരിവാഗതം।
സഹ പത്ന്യാ മണിഗ്രീവം സർവേ ജാതമഹോത്സവാഃ ॥ **37** ॥

സത്രാജിതം സമാഹൂയ സഭായാം രാജസന്നിധൗ।
പ്രാപ്തിം ചാഖ്യായ ഭഗവാൻ മണിം തസ്മൈ ൻയവേദയത് ॥ **38** ॥

സ ചാതിവ്രീഡിതോ രത്നം ഗൃഹീത്വാവാങ്മുഖസ്തതഃ।
അനുതപ്യമാനോ ഭവനമഗമത് സ്വേന പാപ്മനാ ॥ **39** ॥

സോഽനുധ്യായംസ്തദേവാഘം ബലവദ്വിഗ്രഹാകുലഃ।
കഥം മൃജാമ്യാത്മരജഃ പ്രസീദേദ് വാച്യുതഃ കഥം ॥ **40** ॥

കിം കൃത്വാ സാധു മഹ്യം സ്യാന്ന ശപേദ് വാ ജനോ യഥാ।
അദീർഘദർശനം ക്ഷുദ്രം മൂഢം ദ്രവിണലോലുപം ॥ **41** ॥

ദാസ്യേ ദുഹിതരം തസ്മൈ സ്ത്രീരത്നം രത്നമേവ ച।
ഉപായോഽയം സമീചീനസ്തസ്യ ശാന്തിർന ചാൻയഥാ ॥ **42** ॥

ഏവം വ്യവസിതോ ബുദ്ധ്യാ സത്രാജിത് സ്വസുതാം ശുഭാം।
മണിം ച സ്വയമുദ്യമ്യ കൃഷ്ണായോപജഹാര ഹ ॥ **43** ॥

താം സത്യഭാമാം ഭഗവാനുപയേമേ യഥാവിധി।
ബഹുഭിർയാചിതാം ശീലരൂപൗദാർയഗുണാൻവിതാം ॥ **44** ॥

ഭഗവാനാഹ ന മണിം പ്രതീച്ഛാമോ വയം നൃപ।
തവാസ്താം ദേവഭക്തസ്യ വയം ച ഫലഭാഗിനഃ ॥ **45** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം
സംഹിതായാം ദശമസ്കന്ധേ ഉത്തരാർധേ
സ്യമന്തകോപാഖ്യാനേ ഷട്പഞ്ചാശത്തമോഽധ്യായഃ ॥